

**ACORD 61/2019, de 19 de juny, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

**Aprovació de la creació de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica i del seu
Protocol de funcionament**

I. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha constatat la demanda creixent de criteris per a la formació, tant dels joves com dels adults, en un nou entorn comunicatiu caracteritzat per la digitalització i les noves formes de consum audiovisual que se'n deriven. Igualment, ha detectat la necessitat d'eines que contribueixin al pensament crític per apoderar el ciutadà i enfortir la democràcia. En aquest sentit, considera que cal impulsar l'educació mediàtica per tal que, d'acord amb les línies marcades per la UNESCO, es contribueixi a "proveir els ciutadans de les competències necessàries per sobreviure en el segle XXI". D'altra banda, el Consell assumeix el mandat de la nova Directiva Europea sobre els serveis de comunicació audiovisual, que recorda que l'educació mediàtica "no s'ha de limitar a l'aprenentatge de les eines i les tecnologies, sinó que ha de tenir la finalitat d'aportar als ciutadans el pensament crític necessari per discernir, analitzar realitats complexes i reconèixer la diferència entre opinions i fets".

II. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya, a partir de la posada en marxa del programa eduCAC, ha mantingut contactes amb representants d'entitats de l'àmbit educatiu i del lleure, universitats i grups de recerca, mestres, empreses, associacions de mitjans de comunicació i col·legis professionals interessats a compartir experiències i col·laborar en la promoció de l'educació mediàtica i la protecció dels ciutadans en l'entorn digital.

En aquest marc, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya considera convenient aprovar la constitució de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica com a òrgan de participació, amb la voluntat de donar resposta a la demanda creixent de criteris per a la formació, tant dels joves com dels adults, en un nou entorn comunicatiu.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Aprovar la creació de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica.
2. Aprovar el Protocol de funcionament de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica, que s'adjunta com a annex i part integrant d'aquest acord.

Barcelona, 19 de juny de 2019

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari

Protocol de funcionament de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica

Preàmbul

L'article 19 de la Declaració universal dels drets humans exposa que "Tot individu té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; això comporta el dret a no ésser inquietat per causa de les opinions i el de cercar, rebre o difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà d'expressió i sense consideració de fronteres". Això justifica que tots els individus han de ser educats per aconseguir desenvolupar la capacitat d'accedir, analitzar i avaluar el poder de les imatges i els missatges que apareixen tant en els mitjans tradicionals de comunicació com en els nous formats tecnològics, com també la capacitat de produir-los. És per això que l'educació mediàtica es mostra com un instrument important que té l'objectiu de millorar les competències comunicatives de infants, progenitors i docents, i de la ciutadania en general, amb la finalitat de desenvolupar un plantejament crític cap als continguts audiovisuals i en línia que reben.

Diferents organismes europeus han anat ratificant en els últims anys la necessitat de fomentar l'educació mediàtica. Així, el maig del 2008, el Consell d'Educació, Joventut, Cultura, i Esport va considerar-la com un factor clau per a una ciutadania activa en la societat actual de la informació; l'octubre de 2008, també el Comitè de les regions va adoptar un dictamen global sobre continguts creatius en línia i alfabetització mediàtica (*media literacy*). En la mateixa línia, el Consell de Lisboa (CdR 9.472.008), en el marc de la Iniciativa i2010 va establir l'impuls del sector de les TIC i de creació d'un Espai Únic Europeu d'Informació.

En aquest sentit, ja la Recomanació 98/560/CE del Consell, de 24 de setembre de 1998, relativa al desenvolupament de la competitivitat de la indústria europea de serveis audiovisuals i d'informació mitjançant la promoció de marcs nacionals destinats a aconseguir un nivell de protecció comparable i efectiu dels menors i de la dignitat humana, establia unes directrius per al desenvolupament de l'autoregulació nacional i ampliava el seu àmbit d'aplicació perquè inclogués l'educació mediàtica, la cooperació i l'intercanvi d'experiències i millors pràctiques entre els organismes reguladors i mesures per combatre la discriminació en tots els mitjans de comunicació. Més tard, mitjançant la Recomanació 2006/952/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de desembre de 2006, relativa a la protecció dels menors i de la dignitat humana i al dret de rèplica en relació amb la competitivitat de la indústria europea de serveis audiovisuals i d'informació en línia, es van introduir una sèrie de mesures relatives al contingut en línia, la comunicació comercial i les obres audiovisuals: la formació permanent dels professors i formadors, l'educació específica a menors des de molt aviat en el maneig d'Internet mitjançant sessions en què participen els pares, i, finalment, l'organització de campanyes nacionals amb la participació de tots els mitjans.

Així mateix, el 2 de maig de 2012, la Comissió Europea va establir un pla d'aliances amb diverses empreses de telecomunicacions i xarxes socials amb la finalitat de millorar la protecció dels menors a Internet, amb l'objectiu d'impulsar la creació de continguts educatius atractius per als menors i eines que els permetin denunciar fàcilment els abusos o l'assetjament, així com el desenvolupament de tecnologia útil per a la policia en la seva lluita contra la pornografia infantil. Amb aquest objectiu es van promoure campanyes de sensibilització a les escoles a fi de conscienciar els nens

i les nenes sobre els riscos que comporta navegar per la xarxa. Aquesta aliança és coneguda com a "Coalició per a un Internet millor per als nens".

La recent aprovada Directiva (UE) 2018/1808 del Parlament Europeu i del Consell de 14 de novembre de 2018 per la qual es modifica la Directiva 2010/13/UE sobre la coordinació de determinades disposicions legals, reglamentàries i administratives dels Estats membres relatives a la prestació de serveis de comunicació audiovisual (Directiva de serveis de comunicació audiovisual), tenint en compte l'evolució de les realitats del mercat, estableix, també, la necessitat que els estats membres promoguin i preguin mesures per al desenvolupament de les capacitats comunicatives, facilitant mesures i eines eficaces, posant a la vegada en coneixement dels usuaris l'existència d'aquestes mesures i eines.

D'altra banda, la UNESCO treballa en la línia d'impulsar l'Alfabetització Mediàtica i Informacional (MIL) com un requisit bàsic per fomentar l'accés equitable a la informació i al coneixement i per la promoció d'uns sistemes de comunicació i d'informació lliures, independents i plurals. Es tracta de "proveir els ciutadans de les competències necessàries per sobreviure en el segle XXI".

És per això, que en data 19 de juny de 2019, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya va aprovar l'Acord 61/2019 de constitució de la Plataforma per a l'Educació Mediàtica com a òrgan de participació, amb la voluntat de donar resposta a la demanda creixent de criteris per a la formació, tant dels joves com dels adults, en un nou entorn comunicatiu. La digitalització i les noves formes de consum audiovisual que se'n deriven fa més necessària que mai l'existència d'eines que contribueixin al pensament crític per apoderar el ciutadà i enfortir la democràcia.

ARTICLE 1. Naturalesa

La Plataforma per l'Educació Mediàtica (en endavant, la Plataforma) és un òrgan de participació de caràcter consultiu i assessor creat pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que té per objecte la canalització de la participació en l'àmbit de l'educació mediàtica.

Els acords adoptats per la Plataforma no tenen caràcter vinculant, sinó que són recomanacions, les quals podran ser adreçades tant a entitats del sector públic, com del sector privat.

ARTICLE 2. Integrants

La Plataforma aplega representants d'entitats del món educatiu, universitats i grups de recerca, mestres, empreses, associacions de mitjans de comunicació i col·legis professionals, interessats en la promoció de l'educació amb i per als mitjans de comunicació i la protecció dels ciutadans en l'entorn digital.

En el moment de la seva constitució, formen part de la Plataforma, 34 persones i/o entitats que es relacionen a l'annex.

ARTICLE 3. Finalitats

La Plataforma es proposa treballar per complir les finalitats següents:

- a) Reflexionar sobre el present i el futur de l'educació mediàtica, tenint present de manera especial la necessitat de suscitar actituds crítiques respecte als mitjans i als marcs mentals que els seus continguts pressuposen.
- b) Servir d'instància de coordinació entre tots els professionals, les entitats i les empreses que treballen en el camp de l'educació mediàtica i contribuir al bon coneixement dels objectius i les activitats d'uns i altres per tal d'optimitzar els resultats col·lectius.
- c) Endegar o donar suport a projectes de recerca i formació en l'àmbit de l'educació mediàtica, tant en l'entorn escolar com en el del lleure.
- d) Elaborar propostes adreçades als mitjans de comunicació i a les entitats que els representen per tal que puguin contribuir a una millora de la cultura periodística i la cultura audiovisual.
- e) Estimular la col·laboració entre centres educatius i els mitjans de comunicació de proximitat del seu entorn més proper.
- f) Propiciar l'estudi d'iniciatives sobre educació mediàtica dutes a terme en altres països per tal d'ampliar el coneixement de nous models innovadors en aquest camp.
- g) Constituir un fons de materials pedagògics o didàctics útil per a educadors i mitjans de comunicació implicats en aquesta activitat.
- h) Servir com a instrument de diàleg amb les administracions amb vista al disseny de polítiques educatives que tinguin en compte les noves realitats de les noves formes de comunicació.

- i) Amb caràcter general, qualsevol activitat relacionada amb l'educació mediàtica.

ARTICLE 4. Òrgans

Els òrgans de la Plataforma són el Ple, la Permanent, la Presidència i la Secretaria.

ARTICLE 5. El Ple

El Ple és l'òrgan suprem de la Plataforma i el constitueixen tots els seus integrants. Les persones representants d'entitats i persones jurídiques que formin part de la Plataforma poden ser revocades o substituïdes en qualsevol moment per l'entitat o persona jurídica representada, i se'n designarà la persona substituïda corresponent. Si el representant està nomenat per raó del seu càrrec, serà substituït en el supòsit del seu cessament. En tots dos casos, el substitut designat ocuparà els càrrecs i/o funcions desenvolupats a la Plataforma pel representant substituït.

Conscients de la impossibilitat que les decisions adoptades en el Ple de la Plataforma siguin representatives de la totalitat dels seus representats, s'estableix el consens com a mecanisme per a l'adopció d'acords. Es tracta, en definitiva, d'establir un diàleg de caràcter constructiu a l'objecte d'arribar a solucions de consens. En cas que aquest no fora possible, es procedirà a l'adopció de l'acord amb el vot favorable de la majoria dels assistents.

ARTICLE 6. La Permanent

La Permanent de la Plataforma estarà integrada per la Presidència, la Secretaria i les persones coordinadores dels grups de treball.

La Permanent té com a funcions la vigilància i l'execució dels acords del Ple i la preparació dels assumptes que s'hi hagin de tractar, que inclourà, si escau, la proposta d'acord corresponent, d'acord amb els principis establerts en el paràgraf segon de l'article 5.

ARTICLE 7. La Presidència

La Presidència l'exerceix un membre del Consell de l'Audiovisual de Catalunya i és nomenat pel Ple del Consell.

La Presidència té les funcions següents :

- a) Representar la Plataforma.
- b) Proposar l'ordre del dia del Ple de la Plataforma.
- c) Convocar les sessions, presidir-les, suspendre-les i aixecar-les, així com dirigir les deliberacions del Ple de la Plataforma.
- d) Visar les actes i acords del Ple.
- e) Dirimir amb el seu vot els empats.
- f) Presidir la Permanent, amb les mateixes condicions que els apartats b), c), i d).

g) Elaborar, conjuntament amb la Permanent el Pla d'actuació de la Plataforma.

ARTICLE 8. La Secretaria

La Secretaria és nomenada per la Presidència i recaurà en una persona que formi part de l'administració del Consell de l'Audiovisual de Catalunya; participa en les sessions de la Plataforma amb veu, però sense vot.

Són funcions de la Secretaria:

a) Exercir les funcions pròpies de secretaria del Ple, de la Permanent i dels grups de treball, entre les quals hi ha aixecar acta de les reunions, especificant-ne les persones assistents, els assumptes de l'ordre del dia de la convocatòria i el contingut dels acords adoptats.

b) Donar fe dels actes de la Plataforma i expedir-ne certificacions quan escaigui.

c) Preparar la documentació necessària dels assumptes que cal tractar pel Ple i la Permanent.

ARTICLE 9. Grups de treball

Els grups de treball són l'òrgan de treball bàsic dins de la Plataforma.

El Ple aprovarà la constitució dels grups de treball per aprofundir en temes específics sobre l'àmbit de l'educació mediàtica.

Els grups de treball nomenaran la figura de la persona coordinadora, la qual s'escollirà entre els membres que formen el grup de treball. Tindrà la funció d'interlocució entre el grup de treball i la Plataforma, així com d'elevat els documents realitzats i aprovats pel grup de treball, a la Presidència per tal que siguin tramesos al Ple perquè ho tinguin en consideració.

La Presidència podrà assignar personal tècnic del Consell de l'Audiovisual de Catalunya als diferents grups de treball que es constitueixin per tal de facilitar-ne la tasca que desenvolupen.

Així mateix es podran convidar persones expertes per assessorar els grups de treball sempre que es consideri oportú.

Els grups de treball es reuniran i fixaran el calendari d'actuacions corresponents. Així mateix, elaboraran els documents i informes, i realitzaran les propostes o actuacions que considerin oportunes.

ARTICLE 10. Convocatòria i normes de funcionament

El Ple de la Plataforma es reunirà, com a mínim, dues vegades l'any. També es reunirà en sessió extraordinària quan sigui convocada per la presidència o a proposta de la tercera part dels seus membres.

De cada sessió se n'aixecarà l'acta corresponent.

El Ple ordinari o extraordinari serà convocat per la Presidència, mitjançant una notificació tramesa als components, amb una anticipació mínima de dos dies hàbils a la data, incloent-hi l'ordre del dia i assenyalant-ne l'hora i el lloc de celebració.

El Ple es constituirà vàlidament quan hi concorrin un terç dels seus membres.

El Ple només farà públics els acords presos per unanimitat i, així mateix, només difondrà aquells documents consensuats també unànimement.

A cada membre del Ple li correspon un vot i, en cas d'empat, dirimirà el vot de la Presidència.

Declarada la urgència o excepcionalitat d'un assumpte pels membres del Ple de la Plataforma, es podrà incloure, prèvia votació, en l'ordre del dia de la reunió del Ple per a la seva deliberació o acord.

La Permanent es reunirà, ordinàriament, un cop al mes, convocada per la Presidència mitjançant notificació tramesa als seus components.

En la mesura del possible, la major part de les tasques de la Plataforma es realitzaran on-line.

ARTICLE 11. Criteris d'inclusió

La Plataforma resta oberta a totes aquelles entitats i persones que treballen en la línia que plantegen els articles 2 i 3 d'aquest protocol.

A proposta de la presidència de la Plataforma, el Ple del Consell de l'Audiovisual haurà de conèixer i aprovar la incorporació de nous membres

ARTICLE 12. Modificació del protocol de funcionament de la Plataforma

El Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya podrà canviar les normes de funcionament de la Plataforma ja sigui a proposta del Ple de la Plataforma o per iniciativa pròpia.

ARTICLE 13. Dissolució de la Plataforma

La Plataforma es dissoldrà per acord de dues terceres parts dels membres en sessió extraordinària del Ple convocada a l'efecte o per acord del Ple del Consell Audiovisual.

Barcelona, 20 de juny de 2019